

44

Var femte svensk har ett utländskt ursprung. 30 000 av dem är arbetslösa akademiker och ytterst få har lyckats göra karriär i sitt nya hemland. Vi hade fullt sjå med att få ihop 44 namn som lyckats slå sig in i klubben för inbördes rekrytering.

AV ULF SKARIN FOTO MICKE LUNDSTRÖM

44 som slagit sig in i SVENSK KLUBBEN

VI KAN KALLA HONOM HASSAN. Eller Mohammed. Eller välj själv, bara det klingar tillräckligt "osvenskt". Men han finns på riktigt och just den här personen har under det senaste året sökt 900 jobb i Sverige.

Han är en välutbildad civilingenjör som tvingades gå från Ericsson när de valde att skära ned på personalen. Åttio procent av de företag som han skickat sin jobbansökan till har inte ens bevärdigat honom med ett tack för ansökan.

Ännu har han efter sina 900 jobbansökningar inte blivit kallad till en enda intervju.

Idag finns det i Sverige omkring 30 000 välutbildade akademiker som kommer från ett annat land, men som saknar jobb som motsvarar deras utbildning. Den siffran står att läsa i "Integration 2003", en färsk rapport från Integrationsverket. I samma rapport

slår verket också fast att det nog förekommer en etnisk diskriminering på arbetsmarknaden i Sverige, frågan är bara hur omfattande den är.

Svaret är att ingen egentligen vet, för någon sådan undersökning har aldrig gjorts.

Veckans Affärer har gjort den första kartläggningen någonsin i Sverige av hur det ser ut bland toppskiktet av chefer inom näringslivet, politiken och arbetsmarknadens intresseorganisationer vad gäller etnisk bakgrund. Med kartläggningen som underlag har vi sedan rankat personerna efter inflytande.

I

Bo Dankis

ÅLDER: 52
BEFATTNING: VD för Assa Abloy
EKONOMISKT ANSVAR: 25,4 mdr
URSPRUNG: Litauen

BO DANKIS familj flydde från Litauen till Sverige under andra världskriget, men själv ägnar han inte sin bakgrund någon större uppmärksamhet.

"Jag ser mig själv som supersvensk, jag kan inte ens prata litauiska", säger han.

Och att det råkar vara tunnsätt med svenska toppchefer med rötter i andra länder har han knappt reflekterat över tidigare", erkänner han.

"För mig har mitt ursprung eller namn aldrig varit något problem", säger Bo Dankis som minns att han i tonåren tvärtom tyckte det var rätt skönt att slippa någon press på att lära sig hemlandsspråket.

När familjen Dankis flydde till Sverige gick de in för att så snabbt som möjligt anpassa sig till det nya landet. Men visst kan

PETER JONSSON

bristen på mångfald i Sverige vara ett problem, anser han.

"Jag gillar mångfald och problematiken liknar frågan om kvinnor på ledande positioner, även om Assa Abloy inte precis har rosat marknaden på den fronten!"

"I ett litet land som Sverige är det lätt att rekryteringen av chefer sker från en liten homogen klubb. Det kan vara bra för att kunna job-

ba snabbt, men på sikt blir kvaliteten av arbetet lidande."

Nyamko Sabuni

ÅLDER: 35

BEFATTNING: Riksdagsledamot för folkpartiet,
medlem av partistyrelsen

URSPRUNG: Kongo

HON KOM MED FAMILJEN som 12-åring från Kongo till Sverige, nu gör hon en kometkarriär inom folkpartiet. Sedan 2002 sitter hon i riksdagen, är medlem av partistyrelsen och har bland annat en plats i näringsutskottet. Nyamko Sabuni är en av fåtalet personer med invandrabakgrund bland partitopparna, något hon till stor del skyller på den rådande strukturen.

”De som styr partierna idag har först gjort en karriär inom ungdomsförbunden. Och har du inte kommit in den vägen, vilket många invandrare inte gör, tvingas du bevisa din kompetens på andra sätt.”

Nyamko Sabuni är övertygad om att det existerar en etnisk diskriminering på arbetsmarknaden, även om hon själv inte riktigt vill erkänna den, ”jag vill inte skylla mina personliga misslyckanden på någon etnisk diskriminering”. Men det är inte genom politiska beslut som problemet ska lösas, istället tror hon på en ökad genomlysning och granskning av hur till exempel företag gör sin rekrytering.

”Vi behöver någon typ av benchmarking där det framgår om antalet personer i chefsställning med invandrabakgrund verkligen ökar år från år.”

Nyamko Sabuni liknar gärna bristen på invandrare på ledande positioner med bristen på kvinnor.

”Däremot beklagar jag att kvinnokrafterna gör allt för att koppla isär de båda frågorna. Det verkar finnas en rädsla för att mångfaldsfrågan kan skada den kamp som kvinnor utkämpar, och delvis redan vunnit. Men vi skulle tjäna på att koppla ihop de här två frågorna, vi måste inte uppfinna hjulet två gånger.”

"I USA kan folk heta vad som helst och få vilket jobb som helst"

2	<p>Salvatore Grimaldi</p> <p>ÅLDER: 59 BEFATTNING: VD Grimaldi Industri, ordförande Företagarnas Riksorganisation EKONOMISKT ANSVAR: 2,4 mdr URSPRUNG: Italien</p>
---	--

FÖR FÖRSTA GÅNGEN någonsin får Sveriges största företagorganisation en tvättakta entreprenör vid rodret. Och som dessutom bevisligen kan konsten att bygga upp ett företag.

Italienskfödde Salvatore Grimaldi startade eget med en begagnad slip för 8 000 kronor hemma i garaget och rattar idag Europas största cykelfabrik med varumärken som Crescent och Bianchi. Nu är frågan om inte sonen Tony får ta över allt mer av det praktiska företaget, medan Salvatore stängas med rege-

3	<p>Antonia Ax:son Johnson</p> <p>ÅLDER: 61 BEFATTNING: Styrelseordförande Axel Johnson AB EKONOMISKT ANSVAR: 8,9 mdr URSPRUNG: Brasilien</p>
---	--

MED EN BRASILIANSK MAMMA kvalar Antonia Ax:son Johnson in på listan. Född i New York kom hon permanent till Sverige från USA som 10-åring. Hon har tidigare vittnat om att hon retades i skolan på grund av sin accent och bestämde sig tidigt att visa klasskamraterna att hon dög. Medan maken Göran Ennerfelt basar som VD i Axel Johnson AB, hjärtat i Johnsonkoncernen, styr Antonia Ax:son Johnson som ordförande.

4	<p>Laurent Leksell</p> <p>ÅLDER: 50 BEFATTNING: VD Elekta EKONOMISKT ANSVAR: 2,8 mdr URSPRUNG: Armenien</p>
---	---

TILLSAMMANS MED BO DANKIS, VD för Assa Abloy, är Laurent Leksell den ende invandrade VD:n på börsens A-lista. Laurent Leksells pappa var den kände hjärnkirurgen och professor Lars Leksell som också uppfann den strålkniv som idag tickar in pengar för Elekta. Mamma Ludmila kom från Armenien.

Sannolikt är Elekta även Sveriges tyngsta börsbolag när det gäller invandrare på högsta ledningsnivå. Vice VD Tomas Puusepps kommer ursprungligen från Estland och bolagets styrelseordförande Akbar Seddigh har rötterna i Iran.

6	<p>Akbar Seddigh</p> <p>ÅLDER: 61 BEFATTNING: Styrelseproffs URSPRUNG: Iran</p>
---	--

SVERIGES TYNGSTA – och enda – styrelseproffs med invandrarbakgrund. En av den svenska bioteknikvärldens främsta kändisar som sitter i styrelsen för en rad svenska bioteknikbolag med ordförandeposten i Elekta som kronan på verket. Han kom från Iran i slutet av 1960-talet och drog 1985 igång sitt O-listenoterade bioteknikbolag Ortivus som idag omsätter 175 miljoner kronor.

OLA HÖGBERG

7	<p>Spiros Mylonopoulos</p> <p>ÅLDER: 59 BEFATTNING: VD Bergendahls EKONOMISKT ANSVAR: 4,1 mdr URSPRUNG: Grekland</p>
---	--

MISSNÖJET MED CENTRALSTYRNINGEN från Ica och Axfood jäser bland många livsmedels-handlare och de tar istället klivet över till Bergendahls som fristående butiker. På hemmaplan i Skåne har Bergendahls nära 20 procent av marknaden och enligt egna uppgifter har de lockat över närmare 20-talet nya handlare under det senaste året. Idag har Bergendahls totalt ungefär 120 butiker som kunder och högst upp i toppen för bolaget sitter sedan länge Spiros Mylonopoulos som när han gifte sig med Elisabeth Bergendahl vann halva kungariket.

8	<p>Maris Hartmanis</p> <p>ÅLDER: 50 BEFATTNING: Nyutnämnd forskningsdirektör på Gambro EKONOMISKT ANSVAR: Forskningsbudget på 600 Mkr URSPRUNG: Lettland</p>
---	--

DEN 1 SEPTEMBER TAR HAN ÖVER efter Leif Smedby som forskningschef på medicinbolaget. Tidigare har forskaren med lettiskt påbrå varit bland annat adjungerad professor i biokemi vid KTH i Stockholm, men även entreprenör och företagsledare. Som VD för det lilla bioteknikföretaget Gyros i Lund har Maris Hartmanis ansvarat för en av de största riskkapitalsatsningarna under senare år inom hela bioteknikbranschen, över 700 miljoner kronor har pumpats in i bolaget som förra året redovisade ett resultat på minus 200 miljoner.

Politikerna

Pär Nuder

SAMORDNINGS-MINISTERN som av många utpekats som Göran Perssons efterträdare har faktiskt en invandrarbakgrund. Pappa Ants Nuder – som var den tidigare statsministern Ingvar Carlssons sakkunnige i bostadsfrågor – är född i Estland men kom som flykting till Sverige som 7-åring.

Laila Freivalds

VISSERLIGEN ÄR SOCIALDEMOKRATENA, bredvid folkpartiet, minst dåliga (!) på att föra fram personer med invandrarbakgrund till ledande positioner. Men på ministernivå är det betydligt värre, tillsammans med Pär Nuder är Laila Freivalds det enda statsrådet med utländsk bakgrund, från Lettland.

Ardalan Shekarabi

SOM ORDFÖRANDE för socialdemokraternas ungdomsförbund har han bäddat för en fortsatt partikarriär. Men kanske blev Göran Persson lite irriterad när han för inte så länge sedan kritiserade statsministern för att han inte tillsätter någon "riktig" invandrade som statsråd. Själva är han iranier.

THRON ULLBERG

Anna Ibrisagic

I EU-VALET knep hon nyligen en plats i EU-parlamentet för moderaterna. Anna Ibrisagic, som kom till Sverige 1993 från Bosnien, har gjort raketkarriär inom partiet och valdes in i riksdagen år 2002. Med en bakgrund som utbildad tolk vurmar hon speciellt för EU:s freds- och säkerhetspolitik.

Mauricio Rojas

CHILENAREN bakom folkpartiets profilering i invandrar- och flyktingfrågor under de senaste åren, det var till exempel han som var hjärnan bakom Lars Leijonborgs omdebatterade krav på språktest för invandrare. I somras utsågs också Mauricio Rojas till partiets nye talesman i flykting- och invandrarfrågor.

5	Minoo Akhtarzand
	ÅLDER: 48 BEFATTNING: Vice produktionschef Vattenfall EKONOMISKT ANSVAR: 23 mdr URSPRUNG: Iran

"IDAG FINNS DET OTROLIGT FÅ PERSONER i ledande befattningar med en invandrabakgrund", konstaterar Minoo Akhtarzand.

Som vice produktionschef för Norden i eljätten Vattenfall – med en årlig omsättning på 23 miljarder kronor – är hon en av näringslivets verkliga tungviktare. Faktum är att hon i sammanhanget till och med haft en liten fördel av att vara invandrare och kvinna.

"Det finns en stark rädsla för det okända, men det är ännu mer uttalat mot män med invandrabakgrund. Jag känner många högutbildade män med en liknande bakgrund som min, som aldrig riktigt kommit in på arbetsmarknaden", berättar Minoo Akhtarzand som kom

till Sverige från Iran som 17-åring.

Bristen på höga chefer med invandrabakgrund bottar till stor del i attityder.

"Vi måste bli bättre på att acceptera oliktkänkande. Man tror kanske att ett konstigt namn inte skulle vara passande på en chef i Sverige. I USA däremot, där det finns en lång erfarenhet av mångfald, skulle ingen bry sig. Där kan folk heta vad som helst och få vilket jobb som helst så länge de bara har kompetensen", säger hon väl medveten om att attitydförändringar tar tid.

"Men jag har stort hopp om 80-talisterna! Många yngre människor har vuxit upp med invandrare och har en helt annan attityd och uppfattning där acceptansen för andra människor blivit mycket större."

”Sticker du ut från omgivningen blir du också lättare ihågkommen, förhoppningsvis för att du gjort någonting bra”

9	Laszlo Szombatfalvy
	ÅLDER: 76 BEFATTNING: Finansiell placerare EKONOMISKT ANSVAR: Ägarpost i fastighetsbolaget Castellum värd omkring 400 Mkr URSPRUNG: Ungern

NUMMER ETT BLAND SVENSKA STORÄGARE med utländsk bakgrund. Det skygga finanssnillet Laszlo Szombatfalvy lämnade Ungern i samband med revolten 1956 och började i mitten av 1960-talet storköpa aktier. Han drog sig ur börsen lägligt innan bubblan brast vid millennieskiftet, men är tillbaka igen som storägare i fastighetsbolaget Castellum där han i smyg under senare år blivit störste privatägare i bolaget med drygt 5 procent av akti-

10	Klas Ståhl
	ÅLDER: 51 BEFATTNING: Chef OM Technology EKONOMISKT ANSVAR: 1,9 mdr URSPRUNG: Estland

NÄR PER E LARSSON FICK SPARKEN som VD för OM i maj förra året, efter samgåendet med finska Hex, tog Magnus Böcker till slut över jobbet. En annan het kandidat till VD-posten OM Hex var Klas Ståhl som nu istället fick Magnus Böckers gamla jobb, som chef för bolagets största affärsområde OM Technology. Klas Ståhls båda föräldrar kommer från Estland och själv handplockades han till bolaget från managementkonsulten Accenture till OM Technology för att sköta den nya satsningen på systemutveckling inom bank- och finansmarknad.

11	Ivo Stopner
	ÅLDER: 42 BEFATTNING: VD Hufvudstaden EKONOMISKT ANSVAR: 1,4 mdr URSPRUNG: Tjeckoslovakien

EN MEDIASKYGG DIREKTÖR i Lundbergstyrda fastighetsbolaget Hufvudstaden som bland annat äger byggnaden i Stockholm där varuhuset NK huserar. Fast Ivo Stopner vill helst inte alls tala om sitt ursprung. ”Jag tror inte han skulle uppskatta att förekomma på en sådan här lista”, hälsar en motvillig pressekreterare. Men han är född utomlands och kom till Sverige från Tjeckoslovakien när han bara var några år gammal.

12	Zdravko Markovski
	ÅLDER: 40 BEFATTNING: Affärsenhetschef JM EKONOMISKT ANSVAR: 3 mdr URSPRUNG: Makedonien

ZDRAVKO MARKOVSKI har personligen aldrig stött på några problem i arbetslivet, men han tror att det förekommer diskriminering på arbetsmarknaden. Samtidigt menar han att personer med invandrarbakgrund i vissa fall också kan ha nytta av det.

”Sticker du ut från omgivningen blir du också lättare ihågkommen. Och förhoppningsvis för att du gjort någonting bra.”

Han kom till Sverige från Makedonien vid tre års ålder och som liten lärde han sig snabbt att prata flytande svenska. Det har hjälpt honom i karriären, inte minst inom byggbranschen.

”Företag i byggbranschen är troligtvis mer konservativa än till exempel exporterande verkstadsföretag, där är det nog vanligare med en mix av människor med olika bakgrund”, säger Zdravko Markovski som är chef över affärsenheten JM Bostad Stockholm med en omsättning på drygt tre miljarder kronor och 700 anställda.

Zdravko Markovski ser ljus på framtiden och sätter sin tillit till dagens ungdom.

”Idag reser ungdomen mycket mer. Förr tågfluffade man genom Europa, idag reser man jorden runt, det leder till en ökad förståelse för olika kulturer.”

– CHRISTIAN AGNESKOG

Byråkraterna

Janna Valik

SVERIGES FÖRSTA – OCH ENDA – GENERALDIREKTÖR med bakgrund från ett annat land. Passande nog för Migrationsverket i Norrköping och räkna med att hon vet hur det känns att vara på flykt. Själv var hon bara 13 år när ryssarna ockuperade Tjeckoslovakien och familjen flydde till Sverige.

Stefan Fölster

MED GUNNAR OCH ALVA MYRDAL SOM MORFAR OCH MORMOR har han förstås att brås på. Och med en mamma som är tyska kvalar han in på vår lista. Som chefekonom på Svenskt Näringsliv uttalar han sig flitigt i media. Kanske är det hans pojkaktiga utseende och antydning till accent som gör att de flesta glömmer bort att han faktiskt företräder en tung lobbyorganisation.

Masoud Kamali

JISSES VILKET RABALDER DET BLEV när integrationsminister Mona Sahlin plötsligt sparkade sin utredare och istället lyfte in sin tidigare värste kritiker, Iranfödde professor Masoud Kamali, som ny ordförande för den pågående integrationsutredningen. Statsvetarna gick i taket på grund av ”politiseringsen av forskningen” och själv vände Mona Sahlin på en femöring: det förekommer visst en etnisk diskriminering i Sverige, frågan är nu i vilken omfattning.

Sandro Scocco

VAR ETT HETT NAMN SOM EFTERTRÄDARE TILL P-O EDIN när han slutade som chefekonom för LO. Men det jobbet knep istället Dan Andersson som tog chansen att återvända hem efter några år som statssekreterare på näringsdepartementet. Idag är Italienfödde Sandro Scocco istället chefekonom på AMS.

Delshad Saleh

DET ÄR INTE BARA BLAND TOPPARNA I NÄRINGSLIVET som det är glest med invandrare. Lika tunnått ser det ut i organisationssverige bland fackförbund, kyrkan, arbetsgivarorganisationerna och idrottsvärlden. Delshad Saleh utgör undantaget som den ende invandraren i förbundsstyrelsen för något av de stora fackförbunden. Han kommer ursprungligen från Irak.

13

Laszlo Kriss

ÅLDER: 57
 BEFATTNING: VD Atrium Fastigheter
 EKONOMISKT ANSVAR: Ett fastighets-
 bestånd värt 8,2 mdr
 URSPRUNG: Ungern

ATRIUM ÄR EN AV LANDETS STÖRSTA förvaltare av köpgallerior, i beståndet finns bland annat varuhuset Pub och Farsta Centrum utanför Stockholm. Laszlo Kriss har en lång karriär inom fastighetsbranschen bakom sig och kom till Sverige som 9-åring i mitten av 1950-talet. Han är samtidigt VD för Konsumentföreningen Stockholm, som är huvudägare i Atrium, och har bland annat suttit i styrelsen för bröderna Paulssons byggbolag Peab.

14

Katalin Paldeak

ÅLDER: 37
 BEFATTNING: VD Choice Hotels Sverige
 EKONOMISKT ANSVAR: 1,3 mdr
 URSPRUNG: Ungern

FÖRRA ÅRET STÖVLADE den färgstarke norske hotellentreprenören Petter Stordalen på allvar in Sverige genom att köpa det börsnoterade hotellfastighetsbolaget Capona. Katalin Paldeak är en av hans närmsta underchefer i samma ägarsfär och basar för kedjan Choice Hotels i Sverige med Globen Hotell och Clarion i Stockholm och Hotell Winn i Göteborg. Katalin Paldeaks pappa kommer från Ungern och själv har hon gjort en målmedveten karriär inom hotellbranschen, senast som VD för Wallenbergägda och traditionstygda Grand Hôtel i Stockholm.

16

Maria Khorsand

ÅLDER: 47
 BEFATTNING: Chef för OM Hex
 affärsområde Financial Markets
 EKONOMISKT ANSVAR: 900 Mkr
 URSPRUNG: Iran

MARIA KHORSAND tog alldeles nyligen klivet över från Ericsson till OM Hex. Efter tio år på telekomjätten – senast som chef för Ericsson Technology Licensing som säljer radiotekniken Bluetooth – är det nya utmaningar som gäller. "För att ta sig fram måste man alltid, alltid vilja. Och för att bryta med en kultur, en trend, krävs ännu mera viljestyrka." Men Maria Khorsand, med rötter i Iran, är en sann optimist när det gäller invandrar-

15

Robert Sobocki

ÅLDER: 51
 BEFATTNING: Försäljningschef
 för Scantias bussar
 EKONOMISKT ANSVAR: 5 mdr
 URSPRUNG: Polen

nas möjligheter på den svenska arbetsmarknaden.

"Jag har själv aldrig stött på några problem på grund av mitt ursprung. Fast å andra sidan fokuserar jag alltid på möjligheterna, inte problemen."

HANS FÖRÄLDRAR kom till Sverige 1945 med Bernadottes vita bussar, räddade ur ett tyskt koncentrationsläger. Och när Polen sedan blev kommunistiskt övergav de helt planerna på att återvända hem. Istället gick de in för att snabbt smälta in i den svenska kulturen.

"Hemma pratade de till exempel alltid svenska med varandra, vilket är unikt bland invandrade familjer", berättar Robert Sobocki som är försäljningsansvarig för bussar på Scania, ett affärsområde som årligen omsätter ungefär 5 miljarder kronor.

Just att kunna prata flytande svenska är enormt viktigt för att komma in i det svenska samhället, anser han.

"Många andra länder har en mer tolerant syn när det gäller språket, men i Sverige är det extra viktigt. Talar du inte bra svenska är det kört!"

Robert Sobocki anser att hans polska ursprung gett honom en god förmåga att snabbt kunna anpassa sig till olika kulturer, något han inte minst har nytta av i sitt jobb där verksamheten spänner över hela världen.

"Många av de problem som existerar idag beror på att det saknas en förståelse för andra kulturer. Samtidigt måste vi våga ställa krav på att personer som kommer hit lär sig svenska, idag är det för mycket daltande! När folkpartiets Lars Leijonborg gick ut och föreslog obligatorisk språkundervisning blev det ett himla rabalder, men han hade helt rätt. Det är för invandrarens bästa, men debatten har blivit så infekterad i den här frågan."

Den eventuella etniska diskriminering som förekommer i Sverige är omedveten, anser hon.

"Speciellt under senare tid har det varit en stark drivkraft mot mångfald, det har blivit allt tydligare att mångfald gynnar företag."

"Svenskar rekryterar hellre svenskar, som är mer lika dem själva"

Utanför börsen

Angeles Svankvist Bermudez

HAR BLAND ANNAT KORATS till Årets Chef och på fritiden skrivit ledarskapsboken "Management by love". Som nyttillträdd VD för Folkvandvården i Stockholm lyckades hon vända ett underskott, bland annat genom att medvetet anställa personer från olika länder.

Niclas Kjellström-Matseke

LILLA FOLKRÖRELSEÄGDA speluppstickarn Spero Spel är säkert inte mer än en irriterande mygga i nacken på jätten Svenska Spel. Men bolaget är faktiskt först i världen med ett sälja skraplotter via mobilen och som ung VD sitter Niclas Kjellström-Matseke, vars ättlingar hemma i Sydafrika var med och grundade det nuvarande regeringspartiet ANC.

Eva Gianko

KREDITUPPLYSNINGSBRANSCHEN VÄXER med ungefär 15 procent om året och nyligen tog Eva Gianko ett rejält kliv uppåt i omsättning när Bonnierägda kreditupplysningsföretaget Kreditfakta köpte konkurrenten Dun&Bradstreet Sverige. Kom som 12-åring till Sverige, från den grekiska landsbygden till småländska Gislaved.

Kaarina Dubee

VOLVO PERSONVAGNAR, numera en del av amerikanska Ford, tar frågan om mångfald på allvar. Bolaget har till och med inrättat en tjänst, Kaarina Dubee har titeln "mångfaldskoordinator" och ska bland annat se till att den etniska bakgrunden varierar. Själva är hon född i Kanada.

17	Bicky Chakraborty
	ÅLDER: 61 BEFATTNING: VD Elite Hotels EKONOMISKT ANSVAR: 720 Mkr URSPRUNG: Indien

PÅ OSVENSKT MANÉR skäms han inte för att skaka hand med Roger Moore framför det egna prestigehotellet Plaza i Göteborg på en av bolagets årsberättelser. Bicky Chakraborty är den driftige invandraren från Indien som idag driver den enda kvarvarande helsvenska hotellkedjan. Privat, och via bolag, är han också delägare i en rad ineställen och krogar kring den "gyllene triangeln" vid Stureplan i Stockholm.

18	Elisabeth Peregi
	ÅLDER: 32 BEFATTNING: Divisionschef Twilfit EKONOMISKT ANSVAR: 350 Mkr URSPRUNG: Jugoslavien

BEBISEN BUSAR I BAKGRUNDEN, men på onsdag är Elisabeth Peregi tillbaka på jobbet igen.

När hon gick på föräldraledighet var hon landschef för Lindex i Norge med ansvar för en försäljning på en dryg miljard kronor. Nu tar hon över som ny divisionschef för bolagets underklädeskedja Twilfit som förra året omsatte ungefär 350 miljoner kronor, men som samtidigt förlorade pengar.

"Visserligen blir det ekonomiska ansvaret mindre, men utmaningen är större att sätta ett lönsamt koncept. Och sedan ska det bli rätt skönt att slippa veckopendla till Norge nu när jag har ett litet barn!"

Elisabeth Peregis båda föräldrar kommer från den ungersktalande delen från det som tidigare var Jugoslavien.

En förklaring till att det i Sverige finns så få människor med en utländsk bakgrund på högre befattningar kan vara bristen på en akademisk tradition, anser Elisabeth Peregi.

"Många av de invandrare som kom till Sverige på 1960- och 1970-talen hade ingen akademisk utbildning, jag är till exempel den första inom vår familj med en högre utbildning."

Även om hon själv aldrig känt sig diskriminerad på grund av sitt ursprung, tror hon att det förekommer.

"Det är klart att folk har reagerat på mitt efternamn och undrat varifrån jag kommer. Men jag bryter inte och mitt namn låter mellaneuropeiskt, vilket inte varit negativt."

Tror du att det förekommer en etnisk diskriminering på arbetsmarknaden?

"Ja, men många gånger är den nog omed-

19	Greg Dingizian
	ÅLDER: 44 BEFATTNING: VD HSB Malmö EKONOMISKT ANSVAR: 2,25 mdr URSPRUNG: Armenien

TURNING TORSO, den skruvade skyskrapan i Västra Hamnen i Malmö, är en av de största svenska fastighetsflopplarna i modern tid. När den väl står klar kommer den att ha orsakat förluster på över 1 miljard kronor och bland annat kostat VD för ägaren HSB Malmö jobbet. Sedan knappt ett halvår tillbaka har Greg Dingizian tagit över som ny VD för HSB Malmö. Han har ett förflutet som VD på flera börsbolag, på 1980-talet för fastighetsbolaget Gothic och på 2000-talet för hälsovårdsföretaget Wilh Sonesson. Däremellan hann han med att både starta och konka den vegetariska snabbmatskedjan Meaning Green.

veten. Den som rekryterar är inte van vid ett utländskt ursprung och många vill även se ett foto, varför då egentligen?"

"Svenskar rekryterar hellre svenskar, någon som är mer lik de själva."

PRESENS BILD

”JAG STÖTER PÅ DISKRIMINERING varje dag, som invandrare och entreprenör släpar man på dubbla ryggsäckar. Vi måste jobba hårt, mycket hårt”, konstaterar Ali Karimi, entreprenör och grundare till Parsgruppen, ett smärre plåtimperium med Linköping som bas och en omsättning på drygt 400 miljoner kronor.

Ali Karami var 22 år när han kom från Iran till Sverige och har under åren kämpat hårt för att motbevisa fördomar.

”Idag vet jag hur samhället fungerar och har lyckats skapa ett förtroende hos bland annat kunder, leverantörer och banker.”

Enligt Ali Karimi är det största problemet en fråga om attityder.

”Och sker det ingen förändring kommer det leda till problem”, säger han och tycker att politikerna hukar alldeles för mycket i frågan.

”De har lagt på locket, inte

många politiker vågar gå ut och debattera de här frågorna. De är rädda för vilka reaktioner det kan väcka.”

Tack och lov finns det en hel rad med svenska, globala storföretag.

”De har insett att invandrarna är en resurs som inte utnyttjas, även om det kommer att ta många år innan de här personerna når några högre positioner. De kommer till en viss nivå, sedan är det stopp!”

20	Mariana Laxén-Payro
	ÅLDER: 50 BEFATTNING: VD Infonet EKONOMISKT ANSVAR: 320 Mkr URSPRUNG: Brasilien

TROTS ATT IT-SEKTORN tappat luften tuffar Infonet på som tåget. Det helägda dotterbola-

get till Teliasonera säljer så kallade IP-telefoni-tjänster till företag och har under de senaste åren tillhört de riktiga snabbväxarna på Veckans Affärers årliga IT 500-ranking. Mariana Laxén-Payro är en långvägare inom Telia och sedan några år tillbaka VD för Infonet. Förutom att ha ett utländskt ursprung tillhör hon de relativt få kvinnor i chefspositioner – i alla fall offentligt – som inte är motståndare till att kvotera in kvinnor i näringslivets styrelser.

"Han tröttnade på att stå tillbaka när svenskarna fick jobben och öppnade eget"

22	<p>Fredrik Hillelson</p> <p>ÅLDER: 41 BEFATTNING: Personaldirektör Investor URSPRUNG: Tjeckoslovakien</p>
----	--

I HÖGSTA GRAD INBLANDAD när det gäller rekryteringen av höga chefer till samtliga bolag inom Wallenbergssfären. Sitter på en nyckelposition som VD för Novare Holding – Wallenbergarnas eget rekryteringsbolag – och med ett tjeckiskt ursprung i bagaget har Fredrik Hillelson gjort en princip av att personligen träffa alla sökande med invandrarbakgrund.

23	<p>Lorenzo Garcia</p> <p>ÅLDER: 52 BEFATTNING: Nordisk VD för Tech Data EKONOMISKT ANSVAR: 10 mdr URSPRUNG: Spanien</p>
----	---

I BÖRJAN AV 1970-TALET lämnade Lorenzo Garcia sitt Mallorca för ett kyligt Sverige. Så här med facit i hand kan man lugnt säga att valet att flytta till Sverige knappast blivit någon karriärmässig nitlott. Tech Data omsätter omkring 10 miljarder kronor och ingår i en större amerikansk koncern vilket, enligt Lorenzo Garcia, delvis kan vara nyckeln till att han aldrig känt sig särbehandlad. "Jag har aldrig bemötts av några "svartskalle"-attityder, men det kanske har att göra med att jag alltid jobbat inom internationella företag."

24	<p>Muazzam Choudhury</p> <p>ÅLDER: 55 BEFATTNING: VD MSC EKONOMISKT ANSVAR: 40 Mkr URSPRUNG: Bangladesh</p>
----	---

EN AV TRE VD:AR på Stockholmsbörsen med ett utländskt ursprung. Men även om IT-kon-sultbolaget MSC har haft en tuff resa under de senaste åren med sjunkande omsättning och storförluster har Muazzam Choudhury inga planer på att ge upp sin börsplats. Började karriären på Sandvik, men tröttnade på att stå tillbaka när "svenskarna" fick chefsjobben och startade eget istället.

25	<p>Kelly Odell</p> <p>ÅLDER: 43 BEFATTNING: Marknadsdirektör Teliasonera URSPRUNG: USA</p>
----	---

KELLY ODELL ÄR MARKNADSDIREKTÖREN som skriver engagerade debattinlägg i Dagens Industri om näringslivets religiösa moralfrågor. Han stammar från bibelbältet i USA, har en teologisk och filosofisk utbildning och skulle från början ha blivit präst. Men istället flyttade han till Sverige som chef för vitvarutillverkaren Whirpool och har sedan gjort en toppkarriär på Teliasonera, bland annat som tidigare chef för hela Telia Mobile i Sverige.

Så gjorde vi

FÖR ATT OMFATTAS av Veckans Affärers kartläggning måste man antingen vara född utomlands eller ha minst en förälder född utomlands. Samtidigt ska man vara svensk medborgare eller ha gjort karriär med Sverige som bas. Utländska personer som till exempel handplockats till svenska chefspositioner ingår inte.

Kartläggningen bygger på research samt på förfrågningar via mail till samtliga Stockholmsbörsens största bolag.

VA-RESEARCH:
CHRISTIAN AGNESKOG, ERIK JUHLIN ■

Entreprenörerna

Fernando di Luca

MEDAN KONSUMTIONEN av smör och margarin i Sverige stadigt sjunker ökar istället användandet av olivolja. Landets smorde olivoljekung lämnade vid 23 års ålder Italien och ett trist kamrersjobb på banken bakom sig. Idag säljer hans företag Zeta två miljoner liter olivolja om året och omsätter en kvarts miljard kronor.

Jane Walerud

FÖRST KAMMADE HON HEM STORKOVAN genom att bygga upp IT-bolaget Bluetail som såldes för 1,4 miljarder kronor under den värsta IT-hypen. Sedan började Jane Walerud, född i USA, att leta nya källarprojekt. Bland annat hittade hon Lensway, ett e-handelsbolag som säljer kontaktlinser på nätet, och gick in som investerare och styrelseordförande. Och så gjorde hon det igen: nyligen såldes Lensway till kanadensiska börsnoterade Coastal Contacts för 104 miljoner kronor.

Amelia Adamo

SVERIGES MEST KÄNDA FÖRNAMN har italienskt påbrå från sin mor. Sedan starten av magasinet Amelia för 9 år sedan har Amelia Adamo från noll byggt upp ett eget mini-imperium. Idag är Amelia ett eget förlag inom Bonnierkoncernen, där finns också bland annat tidskriften Tara, och omsätter över 200 miljoner kronor.

Josef Fares

LIBANES SOM FÖR TILLFÄLLET är en av Sveriges mest efterfrågade regissörer fick sin första succé med "invandrarfilmen" Yalla Yalla. Driver tillsammans med brorsan och skådespelaren Fares Fares en lönsam liten låda som förra året omsatte nära 4 miljoner kronor.

Refaat el-Sayed

SVERIGES MEST RYKTBARE ENTREPRENÖR med invandrarbakgrund? Medan historien om egyptierns falska doktorshatt envist förföljer honom fortsätter han oförtrutet att bygga företag, hans Hebi Health Care har numera ett börsvärde på nära 170 miljoner kronor.